

СТ А Н О В И Щ Е

От: Професор д-р Таня Дъбева Филипова, Икономически университет-Варна; катедра "Икономика и организация на туризма"; научна област 3.Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.9. Туризм, научна специалност "Икономика и управление (Туризм)"

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност "Икономика и управление (Туризм)" в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Йоана Владимирова Огнянова

Тема на дисертационния труд: Въздействие на кулинарния туризъм върху мотивацията на туристите

Научен ръководител: Професор д.н. Таня Петрова Парушева

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед 89/19.01.2022 г. на Зам. ректора по НИД на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра "Икономика на туризма", факултет "Икономика на инфраструктурата" на УНСС по професионално направление 3.8.Икономика, научна специалност "Икономика и управление (Туризм)" съгласно Заповед на Ректора на УНСС №1034/17.04.2019 г. Обучението е осъществено в редовна форма през периода 02.04. 2019 – 02.04.2022 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Докторатът на Йоана Огнянова е с характерната за подобни изследвания класическа структура от три глави като първата е теоретична, а в останалите две се преплитат елементи съответно с аналитичен и конструктивен характер. Обемът на труда е 207 страници като включва увод (7 стр.), изложение в три глави (162 стр.), заключение (5 стр.). Включени са 3 приложения (18 стр.) и списък на литературните източници (8 стр.). В структурно отношение дисертацията включва необходимите елементи, както и 9 таблици, 17 фигури, 7 графики, свързани с тематиката на изследването.

Използваната научна литература също кореспондира с анализираната проблематика и включва 162 източника. От тях 28 са на кирилица, 103- на английски език и 31 от интернет. Авторката е положила усилия да проучи някои от основните публикации по тематиката в националната специализирана литература, както и подходящи чуждестранни издания, предимно на английски език. Структурата на библиографския апарат е логичен резултат от особеностите на предмета на изследване, както и от липсата на достатъчно национална специализирана литература по проблематиката.

Предложеното изследване е актуално поради две причини: - нарастване на ролята и значението на кулинарния туризъм като сравнително нов вид в класификационната система на туризма, както в международен, така и в национален план; - съвременните промени в мотивацията на туристите, насочени към автентичност, преживявания, новости, откривателство, съприкосновение с културното и гастрономическо наследство, устойчивост и пр. Кулинарният туризъм се развива както самостоятелно, така и в комбинация с почти всички останали видове туризъм, особени предимства са привличането на разнообразни сегменти, липсата на ясно изразена сезонност, въздействие върху всички сетива на клиента и други. Същевременно кулинарният туризъм е силен икономически мултипликатор, дори и при форсмажорни ситуации, каквото е актуалната. В тази връзка оценявам като добре подбрани и подходящо формулирани **предмета и обекта** на изследването.

На базата на предмета и обекта (процесът е представен графично от автора) е формулирана **основната цел** на изследването, която оценявам като удачна. За нейното реализиране авторката си поставя 5 подробни, логично изведени научноизследователски задачи. Добре структурирана е и изследователската теза, както и необходимите за доказването ѝ авторови хипотези.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Предметът, обектът, целта, задачите и тезата са основа за избор на методология на изследването. Докторантката прилага традиционния за подобен род проучвания инструментариум като подборът и комбинацията на научните подходи и методи са подходящи. Емпиричните такива (анкетно проучване на български и английски езици с 328 респондента-български и чуждестранни туристи, реализирано онлайн; както и дълбочинни интервюта с мениджъри в туристическата/ресторантьорската индустрии и представители на публичната власт у нас), респективно обработката на резултатите също са традиционни, но кореспондират с контекста на изследването и подпомагат изпълнението на поставената цел. Като се опира на комплекса от подходи и методи, авторката последователно решава научноизследователските задачи, което води до реализацията на поставената основна цел.

Основните научни резултати, постигнати от докторантката се свеждат до обогатяване на теорията относно същността и характеристиките на кулинарния туризъм, неговия продукт и потребители, както и до взаимовръзките му с мотивацията на туристите.

Научно-приложните резултати се отнасят предимно до анализиране и оценяване на водещи световни и национални кулинарни практики и продукти, както и до разкриване на възможностите за развитие на изследвания вид туризъм у нас на базата на идентифициране на мотивите на туристите.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Посочените в параграф 3 достижения са основа за извеждане на научните и научно-приложни приноси в дисертационния труд. Приемам посочените от авторката приноси в Автореферата от теоретично, аналитично, методическо и методологично естество. Високо оценявам авторския модел за развитие на кулинарен туризъм чрез идентификация на мотивите на туристите, както и насоките, формулирани от докторантката на базата на приложението на посочения модел.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представените публикации по дисертацията като брой (8) и структура : 4 статии (от които 3 на англ.език и 1 - на български) и 4 научни доклада надхвърлят изискванията. Тези публикации

кореспондират с тематиката на дисертацията като статиите са издадени в научни издания, реферирани и индексирани в международни бази данни, а докладите - в колективни томове и са изнесени на представителни научни форуми.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е с обем от 50 страници и коректно отразява характеристиките, структурата и съдържанието на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Критична бележка:

1. Дисертационният труд би спечелил, ако се проучат добрите практики на туристическите агенции за внедряване на кулинарния туризъм като основна или допълнителна туристическа дейност.

2. Изследването може да се обогати, ако се анализират възможностите за повишаване на качеството на предлаганата услуга в кулинарния туризъм.

Препоръка:

Бих препоръчала, в бъдещата си научноизследователска работа, докторант Йоана Огнянова да проучи възможностите за разработване на кулинарни маршрути, които да обединяват дестинациите и туристическите обекти в тях.

Въпроси:

С цел достойна защита предлагам на вниманието на докторанта следните въпроси:

1. Как влияе дигитализацията на кулинарното преживяване и би ли могла да заличи стойността на реалното туристическо пътуване?

2. Какви са предизвикателствата пред създаването на партньорства за развитие на кулинарния туризъм в дестинация България?

8. Заключение

На базата на оценките, посочени в настоящото становище, считам, че докторатът на Йоана Огнянова отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, неговия Правилник и Правилата на УНСС. Спазени са всички процедурни стандарти. Съобразно тези констатации **давам положителна оценка на представения докторат и препоръчвам на почитаемото Научно жури да присъди на докторант Йоана Владимирова Огнянова образователната и научна степен “доктор” по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление (Туризм)”**.

02.04.22
гр. Варна

Изготвил становището:
/Проф. д-р Таня Дъбева/

S T A T E M E N T

From: *Prof. Tanya Dabeva, PhD;*
University of Economics – Varna;
Economics and Organization of Tourism Department;
Scientific specialty: "Economics and Management (Tourism)";

Regarding: *Dissertation thesis for acquiring the scientific degree "Doctor" under the scientific specialty "Economics and Management (Tourism)" at UNWE;*

Author of the dissertation: *Joanna Vladimirova Ognyanova,*
Dissertation topic: *"Impact of culinary tourism on the motivation of tourists ";*

Grounds for submission of the statement: *participation in the scientific jury of defence for the dissertation thesis in accordance with Order № 89/19.01.2022 of the Rector of UNWE.*

1. Information about the PhD Student.

The PhD Student studied under a doctoral program at the Department of "Economics of Tourism", „Economics of Infrastructure Faculty " at UNWE, in the specialty "Economics and Management (Tourism)" according to a decision of Economics of Infrastructure Faculty, protocol № 34 / 02.04.2019 and order № 1034 / 17.04.2019 of the Rector of UNWE. The training was carried out in regular form during the period 02.04.2019-02.04.2022. The PhD student was deducted with the right to defense according to a decision of the Faculty Council of the Economics of Infrastructure Faculty, protocol № 21 / 18.01.2022 and order № 183 / 01.02.2022 of the Rector of UNWE.

2. Summary of the presented dissertation work

Joanna Ognyanova's doctorate has the classical structure of three chapters, the first being theoretical, and the other two combine elements of analytical and constructive nature, respectively. The dissertation consists of 207 pages and includes an introduction (7 pages), an exposition in three chapters (162 pages) and a conclusion (5 pages). 3 appendices (18 pages) and a

list of literature sources (8 pages) are also included. Structurally, the work has the necessary elements, as well as 9 tables, 17 figures, 7 graphs related to the research topic.

The used scientific literature also corresponds to the researched topic and consists of 162 sources. The list includes 28 titles in Cyrillic, 103 titles in Latin and 31 Internet sources. The author has made efforts to study some of the main publications regarding the topic in the national scientific literature, as well as relevant foreign publications, mostly in English. The structure of the bibliographic apparatus is a logical result of the specifics of the field of research, as well as the lack of sufficient national specialized literature regarding the research topic.

The study is relevant for two reasons. First, the role and importance of culinary tourism is increasing and it is imposing itself as a relatively new form in the classification system of tourism, both internationally and nationally. Second, there are significant changes in the motivations of modern tourists. They focus more on authenticity, experiences, innovations, discovery, contact with cultural and gastronomic heritage, sustainability, etc. Culinary tourism develops both independently and in combination with almost all other types of tourism. This has several advantages such as: the similarity of various segments, the lack of clear seasonality, impact on all the senses of the client. At the same time, culinary tourism is a strong economic multiplier, even in force majeure situations, such as the current one. In this regard, I conclude that the subject and the object of the thesis are well selected and appropriately formulated.

The main goal of the research is logically based on the subject and the object (the process is presented graphically by the author). I consider it well formulated and appropriate for the chosen topic. In relation to the scientific work the author presents 5 detailed, logically derived research tasks. The research's main thesis and its hypotheses are coherent and well structured.

3. Evaluation of the obtained scientific and applied scientific results

The subject, object, goal, tasks and thesis are used as basis for selecting a research methodology. The doctoral student applies traditional and corresponding to the research analytical tools. The selection and combination of scientific approaches and methods are appropriate for the chosen topic. The empirical study includes online survey conducted among 328 Bulgarian and foreign tourists, an in-depth interview with managers from the tourism and restaurant industry and public authorities. The analyze and processing of results are also traditional and correspond well to the context of the research and aid the achievement of the set thesis goal. Using a set of scientific approaches and

methods, the author consistently solves research tasks, which lead to the completion of the research objective.

The main scientific results achieved by the doctoral student contribute for the enrichment of the tourism theory regarding the characteristics of culinary tourism, its product and consumers, as well as its role for the motivation of tourists.

The scientifically applied results focus mainly on the analysis and evaluation of leading world and national culinary practices and products, as well as on the possibilities for development of the studied type of tourism in our country based on tourist's motivations.

4. Evaluation of the scientific and applied scientific contributions

The achievements mentioned in paragraph 3 are the basis for deriving the scientific and scientific-applied contributions in the dissertation work. I accept the contributions indicated by the author in the Abstract. They are of theoretical, analytical, methodological and methodological nature. I highly appreciate the author's model for the development of culinary tourism centered around identifying the motives of the tourists, as well as the guidelines formulated by the doctoral student based on the application of this model.

5. Assessment of the dissertation publications

The presented publications related to the dissertation are 8. They include 4 articles (of which 3 in English and 1 - in Bulgarian) and 4 scientific reports. This exceeds the minimal requirements. The scientific papers correspond to the topic of the dissertation. The articles are published in scientific journals, referenced and indexed in international databases. The reports are issued in collective volumes and are presented at different scientific forums.

6. Evaluation of the abstract

The abstract has a volume of 50 pages and correctly reflects the characteristics, structure and content of the dissertation.

7. Critical remarks, recommendations and questions

Critical remarks

1. The dissertation can be enriched by adding an analysis of the good practices of travel agencies related to the integration of culinary tourism as a main or additional tourist activity.

2. The research can be deepened by adding a study dedicated to the possibilities for improving the quality of the offered services in the culinary tourism.

Recommendations

I would recommend to PhD student Joanna Ognyanova to explore in her future research, the possibilities for developing culinary routes that will include various destinations and their tourist sites.

Questions

For the purpose of a worthy defense I present to the attention of the doctoral student the following questions:

1. How does digitalization affect the culinary experience and could it erase the value of a real tourist travel?
2. What are the challenges for the creation of partnerships dedicated to the development of culinary tourism in Bulgaria?

8. Conclusion

The presented dissertation meets the requirements of Act on Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ADASRB) and the Regulations for its implementation. Having assessed comprehensively the qualities of the author and the merits of the proposed dissertation work, without any reservation, I give a positive assessment and highly recommend the scientific degree "Doctor " in the scientific specialty "Economics and Management (Tourism)" in the professional field 3.8 Economics to be awarded to Joanna Vladimirova Ognyanova.

02.04.22
Varna

Signature:
(prof. T. Dabeva, PhD)